

Szentesi Zöldi László: Új barbárokra várva

2021 április 07. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Mit tehetünk?

Kis könyvet forgatok a kezemben, nemrég rendeltem az interneten, járvány idején leginkább így illik könyvhöz jutni. Halász Gábor írta, Magyar századvég a címe, 1945 elején jelent meg. A szerző, a jeles esszéíró, irodalomtörténész néhány héttel később – Sárközi Györggyel és Szerb Antallal együtt – a balfi munkatáborban halt meg. A kötet mindössze néhány oldal, a képmelléklete talán még terjedelmesebb is, mint a szöveg.

Ebből az esszéből csodásan feltárul a századforduló, jelesül a XIX. és a XX. század szellemi határvidéke. Halász Gábor szerencsére nem untat minket lexikális részletekkel, egyből a mélyre hatol, nem jellemezni, hanem megérteni akarja az ábrázolt korszakot. Sorra lajstromozza a századforduló művészeti, közéleti, erkölcsi törekvéseit, és megállapítja, hogy a polgárság elorozta a vezetést az arisztokráciától. „Mindenki szervezkedik” – ez jellemzi a közéletet, „senki nem önálló, mindenki függvénye más valakinek”, és a tekintélyt, amelyet az arisztokrácia nyilván öntudatlanul is sugárzott magából, a polgár a pozíciójával teremti meg.

A századfordulón – Halász szerint – minden a kényelmet szolgálja. A lakóházaktól a belső terekig ez a fő cél, dívnak az ipari kiállítások, a technikai újdonságokat is a komfortérzet szolgálatába állítják. „A kényelemszeretet lelki megnyilvánulása egy bizonyos lelki elereszkedés, közvetlenség” – írja Halász, és hozzáteszi: az arisztokratákkal ellentétben a polgár a formáságokat nem igazán becsüli. Az újságok hatalma, befolyása egyre növekszik, a színházakban, a művészeti életben felfedezik a nőt, „fürkészik érzelmi és ösztönéletének problémáit, titkait”.

Miközben a gazdag polgárok adományokkal, pénzzel segítik a kor művészeti törekvéseit, az átlagizlés és a rossz ízlés valósággal rátelepszik a társadalomra. A giccs nem pusztán elterjed, de társadalomformáló tényező is lesz, irodalmi, színházi, művészeti feladat az alantas igények kielégítése. A polgár felfelé (a maradék arisztokráciának) hízeleg, utánozza külsőségeiben, életformájában, lefelé tapos. Bátorítja és finanszírozza a munkásság mozgalmait, jogokat követel számukra, de „kevés önbizalommal és erős lelki furdalással gyakorolja hatalmát”.

Halász kifejezetten a magyar századvégből is szól. A bomlást érezzük ki mondandójából. Már nem papok és katonák, hanem bohém, züllött művészek a társadalom példaképei, „külföldieskedő áramlatok” uralják a közbeszédet, a zsáner a kor divatja. A millennium idejére a magyarság megoszló – állapítja meg Halász, és ezzel a vészjósló mondattal zárja esszéjét: „Friss böjti szelek fújnak, amelyek majd pusztító viharra fognak erősödni, de most a századfordulón még jóleszen, felüdíten csíplik, simogatják az arcokat.”

Félreteszem a könyvet, és arra gondolok, hogy Halász Gábor igazából a mi életünket írta meg. A katasztrófa és az összeomlás előtti utolsó vidám percek. A 2021-es bulitársadalmat, ahol látványos fejlesztések és magabiztos butaság uralkodik, és ahol lehetőségekről, változásról, fejlődésről beszélnek, miközben a friss böjti szelek ismét pusztító viharra erősödnek.

Az akkori századforduló nagy kórboncnoka, Nietzsche még arról panaszkodott, hogy minden értéket átértékeltek. Nekünk már értékeink sincsenek. Az egész nyugati civilizációban pusztán annyi érték maradt, amennyi apokrif iratokban, közéleti remeték munkásságában, családi hagyományban fellelhető.

A Halász–Nietzsche-féle századfordulón még komplett társadalmi osztályok sorakoztak fel, arisztokraták, polgárok, munkások, parasztok éltek hagyományos életformájuk teljében egyéni életüket. Ma, negyven év bolsevizmus és harminc év liberalizmus után már társadalmi osztályok sincsenek. Az egyenlősítő ideológiák szerte Európában megtették a magukét: a különféle társadalmi csoportokat sem életformájukban, sem külső, sem belső megjelenésük, jellegük, igényeik szerint nem lehet megkülönböztetni egymástól.

A gondviselés olykor eltéveszti az idősorrendet. Száz-százöt évvel ezelőtt Európa omlott össze, aztán jött a járvány, most fordítva, először megjelent a betegség, hogy még a mi időnkben, néhány évtizeden belül döntő változásokkal köszöntsen be az új világkorszak. Ennek részleteiről keveset tudunk. Nem világos, kik lesznek a kedvezményezettek, kik kerülnek fizikai és szellemi hódoltságba, kik parancsolnak, és kik engedelmessé válnak majd.

Ebből a szempontból abszolút mellékes, hogy lesz-e új, XXI. századi szarajevói pisztolylövés. Tartok tőle, hogy már évek, évtizedek óta nemhogy pisztolyt, de tűzéri ágyúkat sütögetnek a fülünk mellett, mi mégis azt hazudjuk magunknak, hogy tartós szélcsend van. Casus belli sem kell már, a háború régen zajlik, de mi még ezt

sem észleljük. A vagyontárgyak és a vágyak oltalmában sérthetetlenek és örök életnek hiszi magát az európai ember, miközben testileg-lelkileg teljesen elkorcsosult, és már az elemi érdekeit sem ismeri fel.

Mit tehetünk?

Először is kivonjuk magunkat a korszellem alól. Vállalva a nehézségeket, a támadásokat, az elszigetelési kísérleteket, ráolvassuk bűneiket az elkövetőkre. Erre azért van szükség, mert ha az igazság elsikkad, és az igazság narratívájuk kerekedik felül, akkor tényleg elvesztünk.

Aztán: meg kell óvni hazánkat, népünket, családjunkat. Már nemcsak a magyarságot, de az elemi normalitást is át kell mentenünk a küszöbön álló új korszakba. Mivel a folyamat átmenet, nem egyik pillanatról a másikra győz az új barbárság, van valamennyi felkészülési időnk.

Rugalmas gondolkodással illeszkednünk kell az új feladatokhoz, kihívásokhoz. Ennek legfőbb eszköze a műveltség, a tudás, a saját világszemlélet. Nem régi nótákat kell fújni, meg kell írunk a saját nótáinkat. Egyesíteni kell erőinket, minden európaire szükségünk van, aki elemi önismeretének birtokában felismeri a veszélyt, helyesen értékeli korát. Így és csakis így talán késleltethetjük végzetünket, és esélyt adhatunk annak, hogy előre nem kiszámítható eseményekkel a történelem megfricskázza a rosszakat.

Olvassuk el Németh László 1943-as szárszói beszédét, és tudni fogjuk, mi a dolgunk.

Szentesi Zöldi László - www.888.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló

